

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL**

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 13 ta' Jannar 2025

Numru : 6

Rikors numru 665/2019/1 GM

**(1) Giovanni Damaggio bħala stralċjarju tas-soċjetà Capolavori Srl
u għan-nom tagħha, liema soċjetà għandha numru ta'
reġistrazzjoni REA 1423888**

**(2) Elettra Damaggio, numru ta' reġistrazzjoni
DMGLTR84C54H5011**

(3) Techwords Srl, numru ta' reġistrazzjoni taxxa 11533931009

(4) VmWay Srl, numru ta' reġistrazzjoni taxxa 12165041000

v.

Suite Finance SCC plc, C 75104

1. B'din is-sentenza l-Qorti ser tiddeċiedi l-appell inċidentali ppreżentat mis-soċjetà attriċi Techwords Srl mis-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tat-2 ta' Frar 2023 ["is-sentenza appellata"], u li biha ddikjarat lis-soċjetà konvenuta inadempjenti fit-twettiq tal-obbligi tagħha skont il-ftehim tal-14 ta' Frar 2018 u ordnat ħlas ta' penali ta' €10,000 lil kull wieħed mill-atturi, u €6,750,000 lill-attriċi Capolavori Srl waħedha.

Preliminari

2. Il-fatti tal-każ, kif miġbura fil-qosor mill-Ewwel Qorti, huma dawn:

"Is-soċjeta' attriċi Capolavori Srl ("Capolavori") hi kumpannija b'responsabbilita' limitata registrata taħt il-liġijiet tal-Italja. L-azzjonisti tagħha ppreparaw business plan għat-tkabbir tal-operat tagħha li biex jitwettag kien hemm bżonn ta' ffinanzjar minn investituri.

Suite Finance kkonfermat l-interess tagħha li tinvesti f'Capolavori, u gie maqbul li l-investment kellu jsir permezz ta' żieda fil-kapital tal-istess Capolavori u l-akkwist ta' porzjon mill-ishma ta' Capolavori da parti ta' Suite Finance għal ħlas lill-atturi ta' ammont li jirrifletti ż-żieda fil-kapital kif ukoll ammont ta' premium.

Nhar l-14 ta' Frar 2018, gie ffirmat ftehim ("il-Ftehim") bejn il-partijiet, intitolat Investment Agreement".

Artiklu 2 tal-Ftehim, bl-isem "Subject Matter of the Agreement" jibda biex jgħid hekk:

2.1 Subject Matter. This subject matter of this agreement is the Parties' agreement in relation to the Transaction, that envisages four phases steps to be conducted in succession and on the same day, subject to any technical periods to conclude the various procedures howsoever initiated on the same day and save for substantiated objective impediments obliging one or more phases to be postponed to the next business days:

- (i) "SF shall fund Capolavori via a reserved increase in capital (the "Capital Increase") with a premium in accordance with the methods and conditions pursuant to item 2.8 (hereafter "Phase 1")*

- (ii) *SF shall buy Capolvari Quotashares from Altex, Paolo Caione and Maru Mariani with the methods and conditions pursuant to Article 2.7 (hereafter “Phase 2”)*
- (iii) *Capolavori shall amend its Articles of Association with the changes highlighted in Schedule 2 (hereafter “Phase 3”)*
- (iv) *Capolavori shall provide collateral to SF as described in paragraph 2.2 (hereafter “Phase 4”).*

This Transaction is considered as one and indivisible.

Il-ftehim kellu jiġu esegwit sa mhux iktar tard mid-9 ta' Marzu 2018, b'dana illi l-formalitajiet u d-dokumenti kollha neċessarji kellhom jiġu konkluzi ġewwa l-uffiċċju ta' Nutar Pubbliku Taljan identifikat mill-partijiet.

Tali eżekuzzjoni qatt ma giet imwettqa minn Suite Finance.”

3. *Fil-5 ta' Lulju 2019 l-atturi fethu l-kawża u talbu lill-Qorti sabiex:*

“A. Tiddikjara li s-soċjeta` intimata Suite Finance SCC plc hija inadempjenti fit-twettieq tal-obbligi tagħha assunti minnha fil-ftehim konkluz mar-rikorrenti li jgib id-data tal-14 ta' Frar 2018 u li tali inadempjenza hija fil-konfront ta' kull wieħed mir-rikorrenti jew min minnhom;

B. Tiddikjara li s-soċjeta` intimata Suite Finance SCC plc għandha tħallas lil kull wieħed mir-rikorrenti jew lil min minnhom l-ammont ta' għaxart elef ewro (€10,000) bħala penali għan-nuqqas tagħha li tonera l-obbligi minnha assunti fil-Ftehim;

C. Tordna li s-soċjeta` intimata Suite Finance SCC plc tħallas lil kull wieħed mir-rikorrenti jew lil min minnhom l-ammont ta' għaxart elef ewro (€10,000) bħala penali għan-nuqqas tagħha li tonera l-obbligi minnha assunti fil-Ftehim;

D. Tiddikjara li s-soċjeta' intimata Suite Finance SCC plc bl-inadempjenza tagħha kkawżat danni lis-soċjeta' rikorrenti Capolavori Srl u lir-rikorrenti l-oħra azzjonisti fis-soċjeta' Capolavori Srl;

E. Tillikwida dawk id-danni kkawżati mis-soċjeta` Suite Finance SCC plc lis-soċjeta` Capolavori Srl u lir-rikorrenti l-oħra bħala azzjonisti tas-soċjeta' Capolavori Srl anke jekk ikun hemm bżonn permezz ta' ħatra ta' esperti tekniċi;

F. Tordna lis-soċjeta' intimata Suite Finance SCC plc tħallas lis-soċjeta' rikorrenti Capolavori Srl u lir-rikorrenti l-oħra, jew lil min minnhom, dak

l-ammont ta' danni hekk likwidat minn dina l-Onorabbli Qorti, bl-interessi u taħt dawk id-direttivi li jidhrilha xierqa din l-Onorabbli Qorti."

4. Permezz ta' risposta maħlufa ppreżentata fis-27 ta' Awwissu 2019¹, il-konvenuta eċċepiet illi:

"1. Fl-ewwel lok in kwantu ma ġiex segwita l-proċedura dettata mill-artikolu 1357 tal-Kap 16 il-wegħda u l-obbligi kollha konnessi u ancillari tilfu kull effett li kellhom u l-partijiet kellhom jitqiegħdu fl-istatus quo ante.

2. Fit-tieni lok u mingħajr ebda preġudizzju għal premess l-ebda penali ma jista' jkun dovut in kwantu r-rikorrenti kollha kienu wkoll inadempjenti fl-obbligi minnhom assunti nkluz partikolarment fir-rigward tal-"warranties " mogħtija minnhom;

3. Fit-tielet lok u mingħajr ebda preġudizzju għal premess semai l-penali kien dovut biss għal darba u mhux lil kull wieħed mir-rikorrenti u dan billi l-kuntratt jistipulla espressament li r-rikorrenti kollha kien jiffurmaw parti wieħed ("the other party") u mhux ħafna partijiet.

4. Fir-raba' lok u mingħajr ebda preġudizzju għal premess is-soċjeta' intimata kellha raġuni valida fil-liġi sabiex ma tersaqx għall-atti finali kif ser jirriżultaw tul it-trattazzjoni tal-kawża;

5. Fil-ħames lok u mingħajr ebda preġudizzju għal premess ir-rikorrenti ma soffrew l-ebda danni;

6. Fil-sitt lok u mingħajr ebda preġudizzju għal premess ir-rikorrenti għandu jgħibu prova skont il-liġi tad-danni li soffrew u tan-ness bejn dawn l-istess danni u l-allegata inadempjenza tal-intimati;

7. Fis-seba' lok u mingħajr ebda preġudizzju għal premess l-atturi għandhom juru li ħadu dawk il-passi kollha raġjonevoli sabiex jimminimizzaw id-danni minnhom reklamati."

5. Permezz tas-sentenza hawn appellata, mogħtija fit-2 ta' Frar 2023, il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili ddeċidiet billi:

"1. Tiċċad l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta.

¹ Fol. 40

2. *Tilqa' in parte l-ewwel talba billi tiddikjara li s-soċjeta' konvenuta hija inadempjenti fit-twettieq tal-obbligi tagħha assunti minnha fil-ftehim konkluz mal-atturi li jgħib id-data tal-14 ta' Frar 2018.*

3. *Tilqa' t-tieni talba billi tiddikjara li s-soċjeta' konvenuta għandha tħallas lil kull wieħed mill-atturi l-ammont ta' €10,000 bħala penali għannuqqas tagħha li twettaq l-obbligi minnha assunti fil-ftehim.*

4. *Tilqa' t-tielet talba billi tordna li s-soċjeta' konvenuta għandha tħallas lil kull wieħed mir-rikorrenti l-ammont ta' €10,000.*

5. *Tilqa' in parte r-raba' talba billi tiddikjara li s-soċjeta' konvenuta bl-inadempjenza tagħha kkawżat danni lis-soċjeta' attriċi Capolavori Srl.*

6. *Tilqa' in parte l-ħames talba billi tillikwida d-danni fis-somma ta' €6,750,000.*

7. *Tilqa' in parte s-sitt talba billi tordna lis-soċjeta' konvenuta tħallas lil Capolavori Srl l-ammont hekk likwidat.*

Bl-ispejjeż a kariku tas-soċjeta' konvenuta."

L-Appell

6. Il-konvenuta appellat mis-sentenza b'rikors ippreżentat fl-1 ta' Marzu 2023 u talbet lil din il-Qorti: (i) tirrevoka u tannulla s-sentenza appellata u minflok tirrimetti l-atti lill-Ewwel Qorti għall-prosegwiment; jew, (ii) tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata u minflok tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha u tiċċad it-talbiet kollha tal-atturi.

7. Talba li għet opposta mill-atturi fir-risposta minnhom ippreżentata fl-4 ta' April 2023. Fl-istess waqt, is-soċjetà attriċi Techwords Srl ippreżentat appell incidentali u talbet lil din il-Qorti tirriforma s-sentenza appellata billi:

i. *Tikkonfermaha f' dik il-parti fejn ċaħdet l-eċċezzjonijiet kollha tas-soċjetà intimata Suite Finance SCC plc u tikkonfermaha f' daww il-partijiet fejn laqgħet l-ewwel, it-tieni, it-tielet u l-ħames talbiet tal-atturi;*

ii. *Tvarjaha f' dik il-parti fejn ir-raba' talba tal-atturi ġiet milqugħa in parte favur is-soċjetà attriċi Copolavori Srl billi tilqa' ir-raba' talba tal-atturi fl-intier tagħha u konsegwentement tiddikjara li s-soċjetà konvenuta bl-inadempjenza tagħha kkawżat danni anke lill-esponenti Techwords Srl separatament jew in solidum;*

iii. *Tikkonfermaha fil-parti fejn illikwidat id-danni fis-somma ta' €6,750,000; u*

iv. *Tvarjaha f' dik il-parti fejn is-sitt talba tal-atturi ġiet milqugħa in parte faur is-soċjetà attriċi Capolavori Srl billi tilqa' is-sitt talba tal-atturi fl-intier tagħha u konsegwentement tiddikjara li s-soċjetà konvenuta tħallas lill-esponenti sehemha pro rata mill-ammont ta' €6,750,000 likwidat separatament jew in solidum.*

Bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra Suite Finance SCC plc.'

8. Il-konvenuta ma weġbitx għall-appell inċidentali ta' Techwords Srl.

9. Il-konvenuta ma tatx il-garanzija għall-ispejjeż tal-appell fit-terminu stipulat fil-liġi, u b'digriet mogħti fis-16 ta' Awwissu 2023 l-appell tagħha kien dikjarat deżert.

10. Għalhekk fadal biss l-appell inċidentali tas-soċjetà attriċi Techwords Srl li tippretendi li l-Ewwel Qorti kellha testendi favuriha: (i) id-dikjarazzjoni li d-danni konsegwenti għall-inadempjenza tal-konvenuta ġew sofferti, separatament u/jew *in solidum*, minnha wkoll; u (ii) l-ordni lill-konvenuta biex, separatament u/jew *in solidum* ma' Capolavori Srl, tħallas id-danni lilha wkoll.

Il-Fatti

11. Il-każ jiċċentra dwar ftehim ta' investiment da parti tal-konvenuta fis-soċjetà attriċi Capolavori Srl, kumpanija involuta fl-*e-commerce* ta' oġġetti artiġjanali preġjati manifatturati bl-idejn fl-Italja.

12. Għal dak il-għan, fil-31 ta' Awwissu 2017, il-konvenuta ingaġġat lil ċertu Paolo Mariani sabiex jagħmel stima tal-valur ta' Capolavori Srl Fir-rapport tiegħu² kkonkluda illi "*CAPOLAVORI SRL*" *may prudently be deemed equal to €6,750,000*"³.

13. Fl-14 ta' Frar 2018 is-soċjetà konvenuta Suite Finance SCC plc u Capolavori Srl, '*nonché i soci di Capolavori Srl*' (ossija Altex Srl, Elettra Damaggio, Maru Mariani, Paolo Caione, Techwoods Srl, u VmWay S.rl.) iffirmaw ftehim⁴ ["il-ftehim"] li kien jipprevedi li, sad-9 ta' Marzu 2018, il-konvenuta kellha tiffinanzja lis-soċjetà Capolavori Srl, billi tidhol soċja fl-istess kumpanija permezz ta' żieda fil-kapital (*equity investment*) u tixtri xi ishma oħra. Dan kellu jsir fis-segwenti erba' fażijiet:

² Fol. 90 *et seq.* (IT), fo. 120 *et seq.* (EN)

³ Fol. 133

⁴ Fol. 8 *et seq.*

Faži 1: Il-finanzjament mill-konvenuta lis-soċjetà Capolavori Srl permezz ta' żieda riżervata fil-kapital (par €19,520) bi premium ta' €2,430.480.00;

Faži 2: Ix-xiri da parti tal-konvenuta ta' 11,250 *quotashares* ulterjuri f'Capolavori Srl mingħand Altex Srl (li kellha titrasferilha 6,121 sehem), Paolo Caione (li kellu jittrasferilha 4,136 sehem) u Maru Mariani (li kellha titrasferilha 993 sehem);

Faži 3: It-tibdil tal-artikoli ta' assoċjazzjoni ta' Capolavori Srl;

Faži 4: Il-provvista ta' kollaterali lill-konvenuta da parti ta' Capolavori Srl *'for the portion of the capital increase in excess of 1.5M, which shall be collectable by SF if, for reasons not attributable to SF, the targets pursuant to Article 2.10 have not been met within the time limited indicated therein.'*

14. F'termini aktar konkreti, il-pożizzjoni tal-partijiet varji qabel il-ftehim u wara l-eżekuzzjoni tal-istess, kienet / kellha tkun din⁵:

⁵ Ara t-tabelli f'paragrafi 2.7 u 2.8 tal-ftehim li l-Qorti hawn għaqdet flimkien *ai* finijiet ta' prattiċità

CAPOLAVORI Srl							
	Starting Situation		Quotaholdings post capital increase (Tab. 2.8b)			Quotaholding structure after transaction (Tab. 2.7c) (Par/Euro/percentage)	
	Par Euro	Percentage	Par Euro	Percentage	Quota-premium (in Euro)		
Techwords	€35,407	47.21%	€35,407	37.46%		€35,407	37.46%
VmWay	€20,664	27.55%	€20,664	21.86%		€20,664	21.86%
Altex	€11,100	14.80%	€11,100	11.74%		€4,979	5.27%
Paolo Caione	€4,136	5.51%	€4,136	4.38%		€-	0.00%
Elettra Damaggio	€2,700	3.60%	€2,700	2.86%		€2,700	2.86%
Maru Mariani	€993	1.32%	€993	1.05%		€-	0.00%
SF	€-	0.00%	€19,520	20.65%	€2,430,480	€30,770	32.55%
TOTAL	€75,000	100.00%	€94,520	100.00%		€94,520	100.00%

15. Fil-qosor allura, il-ftehim kien jipprevedi li s-soċjetà konvenuta *in parte* tiskrivi (*tramite* žieda fil-kapital) u *in parte* takkwista (*tramite* trasferiment ta' azzjonijiet mingħand Altex Srl, Paolo Caione u Maru Mariani⁶) total ta' 32.55% tal-azzjonijiet ta' Capolavori Srl versu:

- (i) is-somma ta' €19,520 rappreżentanti žieda fil-kapital nominali ta' Capolavori Srl;
- (ii) is-somma ta' €2,430.480.00 rappreżentanti *quota-premium*; u
- (iii) is-somma ta' €225,000 għall-akkwist tal-ishma ta' Altex Srl, Paolo Caione u Maru Mariani⁷.

⁶ Ara wkoll klawnsola 2.5.4 tal-ftehim a fol. 16

⁷ Ara tabella 2.7b a fol. 17

16. Għal dan il-għan, il-partijiet kollha assumew l-obbligi segwenti:

“2.5.1. All parties undertake to not hinder, with facts or omissions, the performance of the transaction, to strive to promote the observance of the time frame and in particular:

- i) To not hinder and to favour the transfer of the Quotaholdings envisaged for Phase 2.*
- ii) To not hinder and to favour the performance of the Plan.”*

17. A *tenur* tal-istess ftehim, il-partijiet kellhom ukoll obbligi individwali skont dak li kellu jkun ir-rwol / il-funzjoni tagħhom (ara fol. 16). Safejn jirrigwarda l-*quotaholders* Techwords (appellanti), VmWay, Elettra Damaggio, kellhom l-obbligu partikolari li:

“2.5.5 The quotaholders: Techwords, VmWay, Elettra Damaggio

- i) to vote in the related Quotaholder’s Meetings in favour of the capital increase and the amendment of the Articles of Association.*
- ii) With the execution of this Agreement, Techwords, VmWay, and Elettra Damaggio hereby waive every option, pre-emption, subscription, participation in the capital increase conflicting with the provisions of this Agreement and also undertake to vote in favour of the capital increase and of every other phase of the transaction in the related meetings, confirming, in those venues and in any other appropriate venue, the actual waiver cited in this paragraph ii).”*

18. Ukoll skont il-ftehim:

“4.1. The Capolavori Quotaholders are obliged to ensure that, during the period between the Execution Date and the Performance Date (the “Interim Period”), Capolavori’s management is informed by the

principle of sound and prudent management and in any case is limited to current and ordinary management, in line with previous operational and commercial practice, in observance of the law and obligations taken on, and in any case so that the Quotaholders Warranties are in no way violated, pursuant to this Agreement.

4.2. Specific rules. In particular, without this in any way constituting a limitation to management principles established in general terms by the foregoing article 4.1, the Capolavori Quotaholders are obliged to ensure that, during the interim period, Capolavori, without the prior written consent of SF:

- i) Does not resolve upon or undertake mergers, demergers, equity transactions, voluntary liquidation, or other corporate-restructuring transactions;*
- ii) Does not approve transactions for the purchase and/or sale of equity investments, the purchase, sale and/or rental of companies and or branches of companies;*
- iii) ...*
- iv) ...*
- v) Does not take or grant loans, or conclude leasing or factoring transactions, the latter without prejudice to the transactions closely related to Capolavori's institutional activity;*
- vi) ..."*

19. Giovanni Damaggio, in rappreżentanza ta' Capolavori Srl, u Massimiliano Carbone, *accountant*, it-tnejn xehdu⁸ li minkejja diversi estensjonijiet tat-terminu prevvist, il-konvenuta baqgħet ma dehritx għall-implimentazzjoni tal-ftehim. Safrattant, l-amministratur u l-*quotaholders* kellhom idejhom marbutin bil-partita 4 tal-ftehim u għalhekk ma setgħux ifittxu finanzjament band'oħra. Dan wassal biex twaqqaf l-operat u f'April 2019 ittieħdet id-deċiżjoni li Capolavori Srl tiġi xolta u likwidata billi ma kinitx għadha vijabbli (ara fol. 51 et seq, fol. 75 et seq u kif ukoll fol. 85 et seq.).

⁸ Giovanni Damaggio (affidavit a fol. 47 – 48) u Massimiliano Carbone (affidavit a fol. 71 et seq.)

20. Illum hemm ġudikat fis-sens illi l-konvenuta ma wettqitx l-obbligi tagħha skont il-ftehim bil-konsegwenza illi Capolavori Srl sofriet danni fis-somma ta' €6,750,000. Konklużjoni li l-Ewwel Qorti laħqet wara li *inter alia* għamlet il-konsiderazzjonijiet segwenti:

*“Suite Finance ma ressqet l-ebda prova sabiex tiġġustifika l-inadempjenza kuntrattwali tagħha. Barra minn hekk, l-użu tal-frażi fir-risposta ġuramentata li “ir-rikorrenti kollha kienu **wkoll** inadempjenti fl-obbligi minnhom assunti” ssarra f’ammissjoni li l-konvenuta kienet inadempjenti fl-obbligi minnha assunti.*

Fis-sena 2017, Suite Finance ġiet stmata minn persuna nkarikata mill-konvenuta stess fis-somma ta' €6,750,000. Ma jista' jkun hemm l-ebda dubju dwar il-vijabilità ta' din il-kumpannija, anke għax jirriżulta mill-eżerċizzju ta' due diligence li għamlet il-konvenuta permezz t'esperti f'dan il-qasam qabel ma kkonkludiet il-ftehim mal-attriċi.

...

L-awditur Massimiliano Carbone, permezz tal-affidavit tiegħu datat il-5 ta' Frar 2020 spjega li b'effett tal-inadempjenza msemmija, Capolavori sofriet is-segwenti danni:

- a. The discontinuing of the business leading to the business being placed in liquidation under a state of dissolution;*
- b. The consequent loss of all the investment made as of the 31st December 2017 in tangible and intangible assets which amounts to €342.189,00;*
- c. The creation of debts incurred in 2018 which were aimed at keeping the company in operation pending the disbursement of the financing due by Suite Finance and which amount to €16.910,00, hereafter detailed:*
 - i. Lease payments payables €5,827.00*
 - ii. Payables for administrative services €1,246.00*
 - iii. Payables for transport costs €4,562.00*
 - iv. Payables for the purchase of goods €5,276.00*
- d. The loss of the value of the initiative which Suite Finance estimated at the value of €6.750.000,00.”*

...

Il-Qorti ssib li l-atturi f'dan il-każ partikolari ġabu prova sal-livell fuq imsemmi li l-konvenuta kisret l-obbligi kuntrattwali tagħha, u li b'konsegwenza ta' dan hija kellha twaqqaf l-operazzjonijiet tagħha u tmur għal-likwidazzjoni.

Bħala danni, hemm il-valur tal-kumpannija dakinhar li ġie ffirmat il-ftehim. Lil hinn minn dan, ma ġew ippruvati l-ebda danni ..."

Konsiderazzjonijiet

21. Permezz tal-ewwel aggravju Techwords Srl tibda billi tilmenta illi filwaqt li:

"hija bl-ebda mod ma qiegħda tikkontesta d-dikjarazzjoni ta' responsabilità ta' danni misjuba mill-Qorti favur is-soċjetà attriċi Capolavori fil-konfront tas-soċjetà intimata Suite Finance riżultat tal-inadempjenza tal-istess soċjetà intimata u lanqas ma hi qed tikkontesta l-ammont ta' danni kif ġie likwidat mill-Ewwel Qorti, u taqbel mal-kunsiderazzjonijiet kollha li saret mill-imsemmija l-Ewwel Qorti u mal-mod ta' kif ġie stabbilit l-quantum tad-danni. Dak li qiegħed jiġi kontestat mill-esponenti huwa limitatament il-fatt li, kuntrarjament għal dak deciż mill-Ewwel Qorti, id-danni ma ġewx sofferti biss mis-soċjetà Capolavori iżda ġew sofferti proprju ukoll mill-esponenti separatament u/jew in solidum ma' Capolavori fil-vesti tagħha ta' azzjonista fl-istess Capolavori."

22. Taht il-kappa ta' dan l-aggravju l-appellanti sostanzjalment targumenta li hija wkoll kienet parti u firmatarja fil-ftehim mas-soċjetà konvenuta billi, kif jirriżulta mill-klawsola 2.8 tal-istess ftehim, hija kienet *quotaholder* ta' 47.21% sehem fis-soċjetà Capolavori, illum likwidata. Tisħaq li bħala tali, fil-ftehim kellha l-obbligu ċentrali li fil-perjodu tan-negożjar mal-konvenuta ma setgħetx tkompli tinnegożja ma' investituri oħrajn u għaldaqstant influż ta' investiment minn bnadi oħra ma kienx permess. *Inoltre*, tgħid li sakemm il-konvenuta kienet qiegħda tipposponi

u tonqos mill-eżekuzzjoni tal-obbligi kuntrattwali tagħha, id-djun kollha li kellhom jithallsu mis-soċjetà Capolavori kellhom jithallsu mill-azzjonisti.

L-appellanti għalhekk tikkonkludi illi:

“kemm il-kumpannija u kif ukoll l-azzjonisti tagħha sofrew danni minn terz kaġun ta’ inadempjenza kuntrattwali, u li għaldaqstant id-danni likwidati għandhom jiġu mħallsa separatament jew almenu in solidum lill-istess esponenti li soffrewhom, pro rata għall-partecipazzjoni tagħhom fl-istess soċjetà. Il-fatt illi d-dikjarazzjoni ta’ responsabilità qiegħda tintalab illi tkun alternattivament in solidum favur is-soċjetà attriċi Capolavori u l-esponenti tassigura illi ma jkunx hemm riskju ta’ “double recovery”.

23. Kif diġà ngħad, permezz ta’ dik il-parti tas-sentenza appellata li għaddiet in ġudikat, l-Ewwel Qorti ddikjarat lill-konvenuta inadempjenti fl-obbligi minnha assunti fil-ftehim tal-14 ta’ Frar 2018 u konsegwentement ikkundannatha:

- i. Thallas lil kull wieħed mill-atturi penali fis-somma ta’ €10,000; u
- ii. Thallas lill-attriċi Capolavori Srl danni fis-somma ta’ sitt miljuni, seba’ mija u ħamsin elf ewro (€6,750,000) – ammont li jirrappreżenta l-valur tista’ tgħid sħiħ tas-soċjetà kif stmat minn Paolo Mariani⁹. Dan abbażi tal-fatt li d-dannu subit minn Capolavori Srl kien tant estensiv li ġab il-valur tal-istess kompletament fix-xejn.

⁹ Fol. 133

24. Il-Qorti tal-ewwel grad ma tat ebda motivazzjoni għalfejn hija laqgħet it-talba għad-danni biss fil-konfront ta' Capolavori Srl u mhux ukoll lill-appellanti *qua* azzjonista tagħha.

25. Mhux kontestat li Capolavori Srl hija persuna ġuridika distinta mill-azzjonisti tagħha. Dan ifisser li l-kredituri ta' Capolavori Srl ma setgħux ifittxu lill-azzjonisti għad-djun tagħha (sakemm ma kinux personalment garanti). Setgħu allura l-azzjonisti ta' Capolavori Srl ifittxu lis-soċjetà konvenuta għad-danni li wasslu għall-iżvalutar tal-ishma tagħhom fiha?

26. Din il-kwistjoni kienet giet indirizzata fil-każ fl-ismijiet **Foss v Harbottle** [1843] 2 Hare 461, 67 ER 189 fejn ġew kristallizzati żewġ prinċipji:

- (i) li fi kwalunkwe azzjoni fejn jiġi allegat li sar dannu lill-kumpanija, l-attriċi għandha tkun il-kumpanija nnifisha. Azzjonisti individwali ma jistgħux jfittxu għal dannu li sar lill-kumpanija. Dan huwa magħruf bħala l-'*proper defendant rule*'; u
- (ii) li jekk allegat aġir illeċitu jista' jiġi kkonfermat jew ratifikat minn maġġoranza sempliċi tal-membri f'laqgħa ġenerali, il-qorti mhux se tinterferixxi. Dan huwa magħruf bħala l-'*majority rule principle*'.

27. Kwazi mija u erbgħin sena wara, fil-każ **Prudential Assurance Co Ltd v Newman Industries Ltd and Others** (No 2) 1982] Ch 204 stabbilixxa prinċipju ieħor ibbażat fuq **Foss v Harbottle**, ossija n-*'No Reflective Loss Principle'*. Dan kien każ fejn l-attur ressaq talba personali fil-kapaċità tiegħu ta' azzjonist għal telf imġarrab bħala konsegwenza ta' ksur tad-dmirijiet fiduċjarji u frodi mid-diretturi fil-konfront tal-kumpanija bir-riżultat li l-valur tal-kumpanija u l-ishma tal-attur azzjonist naqsu. Il-qorti sabet li l-azzjonist attur ma setax jirkupra danni sempliċement minħabba li l-kumpanija li fiha kellu ishma sofriet telf:

“What [a shareholder] cannot do is to recover damages merely because the company in which he is interested has suffered damage. He cannot recover a sum equal to the diminution in the market value of his shares, or equal to the likely diminution in dividend, because such a ‘loss’ is merely a reflection of the loss suffered by the company. The shareholder does not suffer any personal loss. His only ‘loss’ is through the company, in the diminution in the value of the net assets of the company, in which he has (say) a 3 percent shareholding. The plaintiff’s shares are merely a right of participation in the company on the terms of the articles of association. The shares themselves, his right of participation, are not directly affected by the wrongdoing. The plaintiff still holds all the shares as his own absolutely unencumbered property. The deceit practised upon the plaintiff does not affect the shares; it merely enables the defendant to rob the company.”

28. Fil-każ fl-ismijiet **Johnson v Gore Wood & Co** [2001] 1 All ER 481, ċitat mill-appellanti, Lord Bingham tenna l-istess prinċipju:

“Where a company suffers loss caused by a breach of duty owed to it, only the company may sue in respect of that loss. No action lies at the suit of a shareholder suing in that capacity and no other to make good a diminution in the value of the shareholder’s shareholding where that merely reflects the loss suffered by the company.”

29. Madanakollu, Lord Bingham identifika żewġ eċċezzjonijiet għar-regola surriferita, senjatament:

“Where a company suffers loss but has no cause of action to sue to recover that loss, the shareholder in the company may sue in respect of it (if the shareholder has a cause of action to do so), even though the loss is a diminution in the value of the shareholding.”

u

“Where a company suffers loss caused by a breach of duty to it, and a shareholder suffers a loss separate and distinct from that suffered by the company caused by breach of a duty independently owed to the shareholder, each may sue to recover the loss caused to it by breach of the duty owed to it but neither may recover loss caused to the other by breach of the duty owed to that other.”

30. Fl-istess sentenza Lord Millet qal:

“If the shareholder is allowed to recover in respect of such loss, then either there will be double recovery at the expense of the defendant or the shareholder will recover at the expense of the company and its creditors and other shareholders. Neither course can be permitted... Justice to the defendant requires the exclusion of one claim or the other; protection of the interests of the company’s creditors requires that it is the company which is allowed to recover to the exclusion of the shareholder”.

31. Każ ieħor rilevanti kien dak ta’ **London & others v Department of Transport, Roads and Public Works, Northern Cape & others**

(1035/2018) ZASCA 144 (30 October 2019), fejn il-Qorti tal-Appell Suprema tal-Afrika t’Isfel kellha tiddetermina jekk l-azzjonisti ta’ kumpanija jistgħux jibdew azzjoni għad-danni kontra d-Dipartiment għal allegat ksur ta’ dmir kuntrattwali dovut mid-Dipartiment lill-kumpanija li

fiha kellhom ishma. Il-qorti ikkonfermat li r-'*reflective loss principle*' jiddetta li l-azzjonisti kienu prekluzi milli jfittxu lid-Dipartiment f'isimhom proprju għaliex it-talba kienet ibbażata fuq dannu li sar lill-kumpanija. Prinċipju li japplika wkoll fejn ir-riżultat kien l-iżvalutar tal-ishma tal-azzjonisti u saħansitra fejn il-kumpanija tkun naqset milli tiegħu passi biex tirkupra dak it-telf.

32. L-appellanti targumenta, b'mod fattwalment korrett, illi f'dan il-każ:

- i. Hija kienet parti, f'isimha proprju, u firmatarja fil-ftehim;
- ii. Li meta sar il-ftehim hija kellha ishma f'Capolavori pari għal €35,407 rappreżentanti 47.21% tal-kapital azzjonarju fis-soċjetà Capolavori Srl;
- iii. L-ishma tagħha ma kinux se jiġu mittiefsa bil-ftehim (salv illi biż-żieda fil-kapital li kellu jiġi iskritt f'isem il-konvenuta, il-persentaġġ tal-azzjonijiet miżmuma mill-appellanti Techwords Srl kien se jonqos għal 37.46% (ara Tab. 2.7c u Tab. 2.8b a fol. 18);
- iv. Iż-żieda fil-kapital li kellu jgħaddi lill-konvenuta skont il-ftehim, kienet tinneċessita l-vot tal-istess appellanti li fil-ftehim assumiet l-obbligu speċifiku, f'isimha proprju, li

tivvota favur iż-żieda fil-kapital u rrinunzjat għall-fakoltà li tipparteċipa / tiskrivi għal dik iż-żieda hija stess (ara klawnsola 2.5.5 a fol. 16); u

- v. Bħala azzjonista l-appellanti assumiet ukoll diversi obbligi *interim*, fosthom li ma tikkuntrattax self jew *equity transactions* ma' terzi (ara l-Artikolu 4 a fol. 22 et seq.).

33. Fl-appell tagħha Techwords Srl targumenta li hija mhix tikkontesta dik il-parti tas-sentenza appellata fejn l-Ewwel Qorti ddikjarat li, bl-inadempjenza tagħha, il-konvenuta kkawżat danni lil Capolavori Srl fis-somma ta' €6,750,000 u kkundannat lill-konvenuta tħallas lil Capolavori Srl l-ammont hekk likwidat (ara para. 91 tal-appell incidentali). Tgħid li l-kontestazzjoni tagħha hija limitata għall-fatt li:

“kuntrarjament għal dak deċiż mill-Ewwel Qorti, id-danni ma ġewx sofferti biss mis-soċjetà Capolavori iżda ġew sofferti proprju ukoll mill-esponenti separatament u/jew in solidum ma' Capolavori fil-vesti tagħha ta' azzjonista fl-istess Capolavori.”

34. Kwantu għad-danni minnha allegatament sofferti, l-appellanti Techwords Srl tgħid hekk:

“92. ... danni li ġew sofferti konsegwentement għall-inadempjenza ta' Suite Finance fit-twettieq tal-obbligi tagħha skont il-Ftehim wasslu għal telf assolut tal-valur tan-negożju u konsegwentement għat-telf assolut ta' valur tal-ishma tas-soċjetà Capolavori, b' dan li l-valur tal-ishma li l-esponenti qua azzjonista kellha fis-soċjetà Capolavori, li kienet stmatha €6,750,000, illum ma ġew jiswew xejn, tant li s-soċjetà Capolavori kellha tiegaf topera u titqiegħed f' likwidazzjoni, liema proċess issa ġie terminatk, b' dan illi skont il-ġurisprudenza Taljana l-azzjonisti ta'

soċjetà huma suċċessuri pro rata tad-drittijiet u krediti residwali li jirriżultaw post-likwidazzjoni ta' soċjetà likwidata."

35. Safejn id-dannu li tippretendi l-appellanti huwa relattiv għall-fatt li l-ishma tagħha f'Capolavori Srl żvalutaw ruħhom kompletament minħabba l-inadempjenza tal-konvenuta li tonera l-obbligi minnha assunti fil-ftehim, il-pretensjoni tagħha hija a '*reflective loss*' tad-dannu mġarrab mill-kumpanija Capolavori Srl. Dannu li din tal-aħħar fittxet lill-konvenuta għalih, b'suċċess, b'din il-kawża. Għalhekk, irrISPettivament mill-fatt li l-appellanti wkoll kienet parti mill-ftehim u kellha obbligi preċiżi, fil-vesti tagħha ta' azzjonista l-appellanti m'għandhiex dritt tirkupra l-istess dannu soffert minn Capolavori Srl. Dannu dan li llum jikkostitwixxi ġudikat.

36. Il-kwistjoni dwar jekk, bħala azzjonista ta' soċjetà likwidata, l-appellanti tistax tiġi meqjusa (skont id-dritt Taljan) suċċessura *pro rata* tad-drittijiet u krediti residwali ta' Capolavori Srl, hija kwistjoni li teżorbita mill-parametri ta' din il-kawża. Kwistjoni li ma ntalbet ebda dikjarazzjoni dwarha billi meta nfetħu dawn il-proċeduri Capolavori Srl kienet għadha teżisti u rappreżentata mill-istralċajru. Dan appartgħi l-fatt li fil-mori tal-appell ma ntalbet l-ebda leġittimazzjoni fl-atti sabiex l-attriċi tidħol fiż-żarbun ta' Capolavori Srl *pro rata* għall-kwota li hija kellha fiha.

37. L-appellanti tgħid li ġarrbet ukoll dannu għaliex:

“94. ... bħala azzjonista, l-esponenti Techwords Srl wettqet investiment sostanzjali proprju sabiex tara li s-soċjetà Capolavori tkompli tikber u tkun f'pożizzjoni tiffinanzja l-ħlasijiet tagħha.

95. Illi jingħad ukoll li d-djun kollha li kellhom jitħallsu mis-soċjetà Capolavori kellhom fl-aħħar mill-aħħar jitħallsu mill-azzjonisti nfushom, ġjaladarba l-investiment li Suite Finance kienet obbligat ruħha li twettaq fis-soċjetà Capolavori baqa' qatt ma sar minnha.”

38. Madanakollu, fl-aħħar mill-aħħar l-appellanti ma titlobx dawn id-danni. Titlob li jiġi dikjarat li *“iv..... s-soċjeta konvenuta tħallas lill-esponenti sehemha pro rata mill-ammont ta' €6,750,000 likwidat separatament jew in solidum”.*

39. Tant hu hekk li permezz tat-tieni aggravju Techwords Srl tilmenta illi filwaqt li l-Ewwel Qorti korrettament iddikjarat li s-soċjetà intimata kellha tħallas lis-soċjetà attriċi Capolavori danni fl-ammont ta' €6,750,000, l-Ewwel Qorti kienet żbaljata meta ma estendietx din id-dikjarazzjoni wkoll favuriha. F'dan il-kuntest targumenta:

“Illi jingħad, għall-fini ta' kjarifika, li l-ammont ta' €6,750,000 likwidat bħala danni mhux qiegħed jiġi kontestat bl-ebda mod mill-esponenti.

114. Illi l-ammont ta' €6,750,000 likwidat mill-Ewwel Qorti bħala danni jirrifletti l-valur mogħtija lis-soċjetà attriċi Capolavori fis-sena 2017 minn persuna nkarigata mis-soċjetà konvenuta stess. Ġjaladarba is-somma ta' €6,750,000 tirrappreżenta il-valur tas-soċjetà Capolavori, jfisser illi d-dannu soffert mill-esponenti huwa pro-rata tal-istess ammont stante illi jekk il-valur tal-ishma tal-esponent, li fil-mument li ġie ffirmat il-Ftehim kien ta' 47.21% tal-valur tal-ishma tas-soċjetà Capolavori, daqstant ieħor niżel għal zero.

115. Illi wieħed ma jistax jitkellem dwar tnaqqis fil-valur tas-soċjetà li mhux rifless fit-tnaqqis tal-valur tal-ishma tal-istess soċjetà u vice-versa in kwanta waħda hija intrinsikament marbuta mal-oħra. Hija għal din ir-raġuni li wieħed ma jistax jitkellem dwar dannu subit mis-soċjetà separatament mid-dannu subit mill-esponenti qua azzjonista meta wieħed jitkellem dwar telf ta' valur ta' soċjetà u konsegwentement dwar

telf ta' valur ta' ishma tal-istess soċjetà. U hija daqstant għal din ir-raġuni illi l-esponenti mhijiex qegħda titlob danni separatament mis-soċjetà attriċi Capolavori in solidum magħha, limitatament sal-porzjon ta' sehem l-esponenti fis-soċjetà Capolavori."

40. Kif diġà ngħad, il-pretensjoni attriċi hija sempliċement riflessiva tad-danni subiti minn Capolavori Srl. Għalhekk, l-aggravji tagħha qegħdin jiġu miċħuda billi Capolavori Srl għandha personalità ġuridika distinta mill-azzjonisti tagħha u għalhekk hija din tal-aħħar li għandha *right of action* għad-danni li sofriet. It-telf soffert mill-azzjonisti bħala konsegwenza tal-istess dannu ma jagħtihom ebda *right of action*. Inoltre, il-kumpanija Capolavori Srl ser tingħata b'danni l-valur kollu li tilfet. Għalhekk il-valur tal-ishma f'dik il-kumpanija jitla' għal dak li kien qabel, biex b'hekk l-appellanti bħala azzjonista ma ġarrbitx id-danni.

Deċiżjoni.

Għal dawn il-motivi din il-Qorti tiċċad l-appell inċidentali ta' Techwords Srl, bl-ispejjeż kontriha.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Giannino Caruana Demajo
Imħallef

Anthony Ellul
Imħallef

Deputat Reġistratur
SS